

RIKTLINJE

Riktlinjer för **SKOLSKJUTS**

Dokumentnamn

Riktlinjer för skolskjuts

Dokumenttyp

Riktlinjer

Fastställd/upprättad

2024-05-30

Diarienummer

UN/2024:20

Giltig till

Tillsvidare

Dokumentansvarig/processägare

Chef myndighetsenheten

Beslutsinstans

Utbildningsnämnden

Dokumentet gäller för

Utbildningsförvaltningen

Tidigare revidering, datum och diarienummer

-

Innehåll

Inledning	4
Syfte.....	4
Rättslig reglering.....	4
Förutsättningar för skolskjuts	5
Anvisad skola	5
<i>Förskoleklass och grundskola</i>	5
<i>Anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola</i>	5
Avstånd	6
Trafikförhållanden	6
Elever med permanent funktionsnedsättning	6
Elever med tillfälliga funktionshinder	7
När eleven går vid en annan kommunal skola i Sigtuna kommun.....	7
När eleven går vid en kommunal skola i annan kommun	7
När eleven går vid en fristående skola i Sigtuna kommun	8
När eleven går vid en fristående skola utanför Sigtuna kommun	9
Vid flytt inom kommunen.....	9
Växelvis boende vid gemensam vårdnad	9
Fritidshem	9
Korttidstillsyn	10
Korttidsboende	10
Prao.....	10
Lovskola	10
Lov och studiedagar och övriga resor.....	10
Ansökan och beslut om skolskjuts	11
Olika former av skolskjuts.....	11
Vänte- och resetider	12
Trafiksäkerhets- och ordningsregler.....	12
Force majeure.....	13
Överklagande	13

Inledning

Elever i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola har under vissa förutsättningar rätt till kostnadsfri skolskjuts till och från skolan. Skolskjuts avser transporter till och från skolenheten för elever i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola i direkt anslutning till skoldagens början och/eller slut. Det finns ingen rätt till skolskjuts för barn och elever i förskolan, pedagogisk omsorg, fritidshem, gymnasieskolan, sameskolan eller specialskolan.

Elever i gymnasieskolan har inte rätt till skolskjuts, men kommunen ska under vissa förutsättningar stå för kostnaderna för elevens dagliga resor mellan bostaden och skolan. Ersättning av elevresor för elever i gymnasieskolan berörs inte i dessa riktlinjer.

Dessa riktlinjer gäller skolskjuts till förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola. Det anges särskilt i riktlinjerna vilka delar som gäller för respektive skolform. Om inget särskilt anges gäller hela avsnitt för samtliga av skolformerna förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola.

Riktlinjerna gäller elever som är folkbokförda i Sigtuna kommun. Elever som är folkbokförda i annan kommun ansöker om skolskjuts till sin hemkommun. Med hemkommun menas den kommun eleven är folkbokförd i.

Syfte

Syftet med riktlinjerna är att ha en transparent, förutsägbar och därmed rättssäker handläggning av ansökan om skolskjuts. Dessa riktlinjer ska bidra till att säkerställa alla elevers rätt till likvärdiga förutsättningar och likvärdig utbildning. Det är också viktigt att det är tydligt och begripligt för vårdnadshavare när en elev kan ha rätt till skolskjuts, likväl som när en elev inte har rätt till skolskjuts.

Rättslig reglering

Elever i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.¹

Rätten till skolskjuts gäller inte elever i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola som väljer att gå i en annan kommunal skolenhet inom kommunen än den där kommunen annars skulle ha placerat dem, om skolskjutsen inte går att utföra utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter.²

¹ 9 kap. 15 b § skollagen (2010:800), 10 kap. 32 § skollagen, 11 kap. 31 § skollagen och 18 kap. 30 § skollagen.

² 9 kap. 15 b § skollagen, 10 kap. 32 § skollagen och 11 kap. 31 § skollagen.

För elever som går i en annan kommuns skola i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola ska hemkommunen anordna skolskjuts i de fall det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter.³

För elever som går vid en fristående skola inom kommunen i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola ska hemkommunen anordna skolskjuts i de fall det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter.⁴ Om en elev går vid en fristående skola utanför kommunen föreligger ingen rätt till skolskjuts överhuvudtaget.

Elever i obligatoriskt anordnad lovskola har rätt till skolskjuts om övriga villkor för skolskjuts är uppfyllda.⁵

Förutsättningar för skolskjuts

Anvisad skola

Förskoleklass och grundskola

En anvisad skola i förskoleklass och grundskola jämföras med en skola nära hemmet (närhetsprincipen) enligt skolplaceringsreglerna i 9 kap. 15 § och 10 kap. 30 § skollagen samt Sigtuna kommuns riktlinjer för skolval och skolplacering. En skola nära hemmet definieras i Sigtuna kommun som:

- 3 km mellan skola och hem för elever i förskoleklass till årskurs 3
- 4 km mellan skola och hem för elever i årskurs 4-6
- 5 km mellan skola och hem för elever i årskurs 7-9

Om det inte finns någon skola inom angivet avstånd för elever i förskoleklass-årskurs 6, är en skola nära hemmet den närmsta skolan från elevens folkbokföringsadress. För elever i årskurs 7-9 är en skola nära hemmet i sådana fall den närmsta eller näst närmsta skolan.

Detta gäller vid skolvalet till förskoleklass och årskurs 7, vid inflyttning till Sigtuna kommun och vid flytt inom kommunen.

Om en elev går i förberedelseklass eller placerats vid en resursenhet av den centrala barn- och elevhälsan har eleven rätt till skolskjuts till den skolenheten om övriga villkor för skolskjuts är uppfyllda. I dessa fall utgör elevens anvisade skola den skolenhet där förberedelseklassen/resursenheten ligger.

Vid tillfällig omplacering till akutskolan har eleven rätt till skolskjuts till den skolenheten om övriga villkor för skolskjuts är uppfyllda.

Anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola

För elever som tillhör målgruppen anpassad grundskola är Regnbågens skola anvisad skola, då det är den enda kommunala anpassade grundskolan i Sigtuna kommun.

³ 9 kap. 15 b § skollagen, 10 kap. 32 § skollagen, 11 kap. 31 § skollagen och 18 kap. 30 § skollagen.

⁴ 9 kap. 21 a § skollagen, 10 kap. 40 § skollagen, 11 kap. 39 § skollagen och 18 kap. 35 § skollagen.

⁵ 10 kap 3 § skollagen. Där anges det att obligatoriskt anordnad lovskola och frivilligt anordnad avräkningsbar lovskola är en del av grundskolan.

I den anpassade gymnasieskolan är Arlandagymnasiets anpassade gymnasieskola anvisad skola, då det är den enda kommunala anpassade gymnasieskolan i Sigtuna kommun.

Avstånd

Skolskjuts beviljas om eleven har ett gång- eller cykelvägsavstånd mellan hemmet och den anvisade skolan som är längre än:

- 3 km i förskoleklass-årskurs 3
- 4 km i årskurs 4-6
- 5 km i årskurs 7-9

Att skolvägen mäts från hemmet till skolan innebär inte att skolskjuts utgår från/till hemmet. Sigtuna kommun beslutar hur skolskjutsverksamheten ska organiseras på lämpligt sätt och det kan innebära att elever hänvisas till särskilda uppsamlingsplatser för hämtning och lämning.

Elever som går på Arlandagymnasiets anpassade gymnasieskola får ett SL-kort av skolan, oavsett avstånd mellan hem och skola. Detta under förutsättning att eleven inte har färdtjänst till skolan, i sådana fall får eleven inget SL-kort, då eleven redan har transport till och från skolan.⁶

Trafikförhållanden

Även om avståndreglerna inte är uppfyllda, kan skolskjuts medges om färdvägen bedöms som trafikfarlig och riskfylld utöver det normala. Bedömningen av trafikförhållandena genomförs individuellt efter en sammanvägning av faktorer såsom elevens ålder, sikt, tillåten hastighet, trafikflöde, förekomst av tung trafik, förekomst av skild gång-/cykelväg, utformning av på- och avstigningsplatser, utformning av passager, förekomst av trafiksignaler vid passager och andra omständigheter.

Bedömningen av trafikförhållandena är densamma oavsett om den gäller rätten till skolskjuts mellan hemmet och skolan eller om det är fråga om vägen mellan hemmet och uppsamlingsplatsen.

Utöver de faktiska trafikförhållandena vägs även vårdnadshavarens tillsynsansvar in i bedömningen.⁷

Elever med permanent funktionsnedsättning

Elever med permanent funktionsnedsättning kan ha rätt till skolskjuts även om avståndsreglerna mellan hemmet och skola inte uppfylls. Funktionsnedsättningen ska, för att eleven ska beviljas skolskjuts, innebära att eleven har betydande svårigheter att ta sig till och från skolan. Vid prövningen ska elevens behov särskilt beaktas. En individuell bedömning görs i varje enskilt fall.

⁶ Det är möjligt att ansöka om skolskjuts i form av taxi om en elev på Arlandagymnasiets anpassade gymnasieskola har behov av det utifrån färdvägens längd, trafikförhållanden eller funktionsnedsättning. Sigtuna kommun har inte beslutat något särskilt avstånd för beviljande av skolskjuts i form av taxi för elever på Arlandagymnasiets anpassade gymnasieskola. Det sker en individuell prövning om eleven har behov av skolskjuts i form av taxi.

⁷ HFD 2023 ref. 16

Vid ansökan på grund av funktionsnedsättning ska en beskrivning av elevens behov av skolskjuts lämnas och behovet av skolskjuts ska kunna styrkas med exempelvis ett läkarintyg eller utlåtande från skolan. Intyget behöver visa just elevens behov av transport, inte bara att eleven har en viss diagnos eller vissa generella behov. Det ska stå fullständigt klart för en person utan några särskilda medicinska kunskaper vilken typ av skolskjuts eleven behöver och varför.

Elever med tillfälliga funktionshinder

Skolskjuts beviljas inte vid tillfälliga funktionshinder till följd av olycksfall eller konvalescens efter operation. Med tillfälliga funktionshinder avses sådana som har en varaktighet understigande 12 veckor. Eventuell transport till/från skolan får i dessa fall organiseras av vårdnadshavaren, eventuellt i samråd med sitt försäkringsbolag.

När eleven går vid en annan kommunal skola i Sigtuna kommun

En elev som väljer att gå i en annan kommunal i Sigtuna kommun, än den där kommunen annars skulle ha placerat dem (anvisad skola) har som huvudregel inte rätt till skolskjuts. Undantaget är om skolskjuts kan beviljas för eleven utan att det medför organisatoriska och ekonomiska svårigheter för kommunen.

För att avgöra om ekonomiska eller organisatoriska svårigheter föreligger vid anordnandet av skolskjuts görs bedömningen utifrån en jämförelse om eleven skulle haft rätt till skolskjuts till anvisad skola. I praxis har en kostnad för ett SL-kort i betraktas som en merkostnad som innebär att eleven inte har rätt till skolskjuts.

Ett exempel är om eleven skulle beviljats ett SL-kort till den anvisade skolan och har valt en annan skola i kommunen, eleven har i dessa fall rätt att få ett SL-kort. Detta på grund av att SL-kortet inte blir en merkostnad för Sigtuna kommun. Samma gäller i motsatt situation. Om en elev inte skulle ha haft rätt till skolskjuts till den anvisade skolan, föreligger ingen rätt till skolskjuts till den valda skolan, då denna skolskjuts (oavsett form av skolskjuts) innebär en merkostnad för kommunen.

Om samma skolskjuts går att nyttja utan merkostnad till den valda skolan kan eleven behålla samma skolskjuts även dit. Om eleven inte kan nyttja den skolskjuts som eleven skulle ha haft till den anvisade skolan, föreligger ingen rätt till skolskjuts. Exempelvis om eleven skulle beviljats skolskjuts i form av skolbuss till den anvisade skolan, men inte kan nyttja denna skolbuss till den andra kommunala skolan eleven valt, föreligger ingen rätt till skolskjuts. Att erbjuda någon annan typ av skolskjuts skulle innebära organisatoriska och ekonomiska svårigheter för kommunen.

När eleven går vid en kommunal skola i annan kommun

En elev som väljer att gå i en kommunal skola i en annan kommun har som huvudregel inte rätt till skolskjuts. Undantaget är om skolskjuts kan beviljas för eleven utan att det medför organisatoriska och ekonomiska svårigheter för kommunen.⁸

⁸ Efter enskild prövning och om synnerliga skäl föreligger kan kommunen bevilja skolskjuts till kommunal skola i en annan kommun, även om organisatoriska och ekonomiska svårigheter föreligger.

För att avgöra om ekonomiska eller organisatoriska svårigheter föreligger vid anordnandet av skolskjuts görs bedömningen utifrån en jämförelse om eleven skulle haft rätt till skolskjuts till anvisad skola. I praxis har en kostnad för ett SL-kort i betraktas som en merkostnad som innebär att eleven inte har rätt till skolskjuts.

Ett exempel är om eleven skulle beviljats ett SL-kort till den anvisade skolan och har valt en kommunal skola i en annan kommun, eleven har i dessa fall rätt att få ett SL-kort. Detta på grund av att SL-kortet inte blir en merkostnad för Sigtuna kommun. Samma gäller i motsatt situation. Om en elev inte skulle ha haft rätt till skolskjuts till den anvisade skolan, föreligger ingen rätt till skolskjuts till den valda skolan, då denna skolskjuts (oavsett form av skolskjuts) innebär en merkostnad för kommunen.

Om samma skolskjuts går att nyttja utan merkostnad till den valda skolan kan eleven behålla samma skolskjuts även dit. Om eleven inte kan nyttja den skolskjuts som eleven skulle ha haft till den anvisade skolan, föreligger ingen rätt till skolskjuts. Exempelvis om eleven skulle beviljats skolskjuts i form av skolbuss till den anvisade skolan, men inte kan nyttja denna skolbuss till den kommunala skolan i en annan kommun eleven valt, föreligger ingen rätt till skolskjuts. Att erbjuda någon annan typ av skolskjuts skulle innebära organisatoriska och ekonomiska svårigheter för kommunen.

När eleven går vid en fristående skola i Sigtuna kommun

En elev som väljer att gå i en fristående skola i Sigtuna kommun har som huvudregel inte rätt till skolskjuts. Undantaget är om skolskjuts kan beviljas för eleven utan att det medför organisatoriska och ekonomiska svårigheter för kommunen.

För att avgöra om ekonomiska eller organisatoriska svårigheter föreligger vid anordnandet av skolskjuts görs bedömningen utifrån en jämförelse om eleven skulle haft rätt till skolskjuts till anvisad skola. I praxis har en kostnad för ett SL-kort i betraktas som en merkostnad som innebär att eleven inte har rätt till skolskjuts.

Ett exempel är om eleven skulle beviljats ett SL-kort till den anvisade skolan och har valt en fristående skola i kommunen, eleven har i dessa fall rätt att få ett SL-kort. Detta på grund av att SL-kortet inte blir en merkostnad för Sigtuna kommun. Samma gäller i motsatt situation. Om en elev inte skulle ha haft rätt till skolskjuts till den anvisade skolan, föreligger ingen rätt till skolskjuts till den valda skolan, då denna skolskjuts (oavsett form av skolskjuts) innebär en merkostnad för kommunen.

Om samma skolskjuts går att nyttja utan merkostnad till den valda skolan kan eleven behålla samma skolskjuts även dit. Om eleven inte kan nyttja den skolskjuts som eleven skulle ha haft till den anvisade skolan, föreligger ingen rätt till skolskjuts. Exempelvis om eleven skulle beviljats skolskjuts i form av skolbuss till den anvisade skolan, men inte kan nyttja denna skolbuss till den fristående skolan i Sigtuna kommun som eleven valt, föreligger ingen rätt till skolskjuts. Att erbjuda någon annan typ av skolskjuts skulle innebära organisatoriska och ekonomiska svårigheter för kommunen.

När eleven går vid en fristående skola utanför Sigtuna kommun

Om en elev i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola går vid en fristående skola utanför kommunen föreligger ingen rätt till skolskjuts.⁹

Vid flytt inom kommunen

En elev som flyttar inom kommunen har inte rätt till skolskjuts om eleven går i en annan skola än den som kommunen skulle ha placerat eleven på (anvisad skola). Detta gäller även om eleven tidigare har beviljats skolskjuts. Detta gäller både om flytten sker under pågående läsår eller under loven.

Om en elev byter till den skola som kommunen placerat eleven (anvisad skola) föreligger rätt till skolskjuts om övriga villkor för skolskjuts är uppfyllda.

Om eleven flyttar inför eller under årskurs 9 i grundskolan har eleven rätt till skolskjuts i form av SL-kort för att kunna slutföra skolgången på sin nuvarande skola under förutsättning att övriga villkor för skolskjuts är uppfyllda.

Växelvis boende vid gemensam vårdnad

Vid gemensam vårdnad och om eleven bor växelvis på två adresser anses eleven ha två likvärdiga hem. De båda adresserna ska vara respektive vårdnadshavares folkbokföringsadresser varav den ena även vara elevens folkbokföringsadress. Växelvis boende innebär att eleven bor ungefär lika mycket hos vardera vårdnadshavaren i ett regelbundet mönster.

Skolskjuts beviljas om hemmet ligger i Sigtuna kommun och villkoren för skolskjuts i övrigt är uppfyllda. Bedömningen om rätt till skolskjuts föreligger görs utifrån respektive hem. Det betyder att en elev kan ha rätt till skolskjuts från det ena hemmet men inte det andra.

Om någon av vårdnadshavarna bor utanför Sigtuna kommun beviljas inte skolskjuts från denna vårdnadshavares bostad utanför kommunen.

Fritidshem

Det finns ingen rätt till skolskjuts till eller från fritidshemmet i förskoleklass och grundskola. Det är vårdnadshavarnas ansvar att hämta och lämna eleven vid fritidshemmet. Skolskjuts kan exempelvis beviljas från hemmet till skolan på morgonen (om eleven inte går på fritidshem på morgonen), men inte från fritidshemmet till bostaden på eftermiddagen (om eleven går på fritidshem på eftermiddagen).

Undantag från detta är elever som går i förberedelseklass eller placerats vid en resursenhet av den centrala barn- och elevhälsan. I dessa fall har eleven rätt till skolskjuts till och från fritidshem vid denna skolenhet om övriga villkor för skolskjuts är uppfyllda.

Elever i årskurs 1-6 i anpassad grundskola har rätt till skolskjuts till och från fritidshemmet om övriga villkor för skolskjuts är uppfyllda.

⁹ Efter enskild prövning och om synnerliga skäl föreligger kan kommunen bevilja skolskjuts till fristående skola utanför kommunen.

Korttidstillsyn

Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år är en insats som beviljas med stöd av lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Korttidstillsynen bedrivs före respektive efter skoldagens slut samt under skollov.

För elever i den anpassade grundskolan och anpassade gymnasieskolan som har fått skolskjuts beviljat, organiseras skolskjutsen från hemmet/korttidstillsynen till skolan och från skolan till hemmet/korttidstillsynen. Skolskjutsen organiseras endast för att passa skolans start- och sluttider och till och från skolans adress.

Övriga turbundna resor mellan hemmet och korttidstillsynen handläggs av vård- och omsorgsförvaltningen och utgör inte skolskjuts. Detta gäller både under ordinarie skoldagar som skollov.

Korttidsboende

Om eleven bor i korttidshem efter beslut enligt LSS, jämställs detta boende med hemmet. Skolskjuts beviljas i dessa fall även mellan korttidshemmet och skolan. För elever i årskurs 1-6 i den anpassade grundskolan beviljas även skolskjuts mellan korttidshemmet och fritidshem.

Turbundna resor mellan hemmet och korttidsboendet handläggs av vård- och omsorgsförvaltningen och utgör inte skolskjuts. Även turbundna resor mellan korttidstillsyn och korttidsboende handläggs av vård- och omsorgsförvaltningen och utgör inte heller skolskjuts. Detta gäller både under ordinarie skoldagar som skollov.

Prao

Elever har som huvudregel inte rätt till skolskjuts till PRAO (praktisk arbetslivsorientering) eller annan praktik på andra platser än skolan. En elev som har beviljats skolskjuts till skolan kan dock använda den för att ta sig till en praktikplats som ligger inom den beviljade skolskjutsens räckvidd:

- En elev med SL-kort kan resa med SL-trafiken till en annan plats än skolan.
- En elev som har skolskjuts med beställningsbuss kan välja att gå av vid någon hållplats på vägen till skolan för att ta sig till praktikplatsen.
- En elev som har skolskjuts med taxi kan använda denna för att ta sig en praktikplats så länge det inte innebär ökade kostnader för kommunen. Elevens vårdnadshavare ska i så fall meddela skolan om detta och förändringen av resmål ska godkännas av skolskjutshandläggare.

Lovskola

Elever i grundskolan som deltar i obligatoriskt anordnad lovskola under sommaren har rätt till skolskjuts om övriga villkor för skolskjuts är uppfyllda.

Lov och studiedagar och övriga resor

Rätten till skolskjuts gäller inte under skollov och studiedagar utan avser endast för resa mellan hemmet och skolan under skoltid. Skolskjuts beviljas inte heller för resor till läkare, tandläkare eller annan behandling samt till och från fritidsaktiviteter.

Ansökan och beslut om skolskjuts

Ansökan om skolskjuts görs via e-tjänsten som finns på Sigtuna kommuns webbplats.

Beslut om skolskjuts kan fattas för mer än ett läsår i taget. I beslutet framgår hur länge beslutet om skolskjuts gäller. Har eleven redan ett giltigt beslut behöver ingen ny ansökan göras inför nytt läsår om samma förutsättningar fortfarande föreligger, exempelvis att eleven bor kvar vid samma bostadsadress och går vid samma skola. Beslutet gäller inte om förutsättningarna är förändrade som vid till exempel flytt eller byte av skola. I dessa fall behöver en ny ansökan om skolskjuts göras.

Olika former av skolskjuts

I första hand ska allmänna kommunikationer, det vill säga den reguljära kollektivtrafiken med bussar och pendeltåg, användas. För detta beviljas SL-skolkort som kommunen tillhandahåller eleven. Vårdnadshavare eller elev som på egen hand inhandlat SL-kort kompenseras inte av kommunen.

Notera att kommunen inte ersätter förlorat SL-kort. Vårdnadshavare eller elev ansvarar för att registrera SL-kortet på SL:s webbplats och på så sätt få tillgång till SL:s förlustgaranti.

I andra hand ordnas särskild skolskjuts, av kommunen upphandlade transporter med buss eller taxi, om:

- allmänna kommunikationer saknas,
- eleven har permanenta funktionshinder som påverkar förmågan att resa med allmänna kommunikationer,
- någon annan särskild omständighet påverkar elevens förmåga att resa med allmänna kommunikationer,
- trafikförhållandena bedöms vara farliga, eller
- tidtabeller inte på ett acceptabelt sätt överensstämmer med skolans tider.

Om allmänna kommunikationer kan användas vid någon av turerna före eller efter skoltid ska dessa användas.

Kommunen anordnar transporterna på lämpligt sätt, med hänsyn till bland annat trafikförhållanden och skoltider.

Samåkning där elever åker tillsammans i ett gemensamt fordon, tillämpas i så stor utsträckning som möjligt. Undantag från samåkning kan göras efter individuell prövning, exempelvis elev som av särskilda skäl inte klarar att åka tillsammans med andra elever eller när det inte är praktiskt möjligt med samåkning av andra skäl.

Sigtuna kommun kan besluta att skolskjuts sker från givna uppsamlingsställen. Bedömning av avstånd mellan hem och uppsamlingsställe liksom bedömning av vägens trafikfarlighet görs enligt samma kriterier som vid bedömning av resor mellan hemmet och skolan. Utöver avstånd och de faktiska trafikförhållandena vägs även vårdnadshavarens tillsynsansvar in i bedömningen.¹⁰

¹⁰ HFD 2023 ref. 16

I undantagsfall kan vårdnadshavare till elev som har rätt till skolskjuts, efter individuell prövning, beviljas självskjuts. Det innebär att mot ersättning köra eleven i eget fordon till och från skolan. Ersättning för självskjuts utgår endast i de fall där annan skolskjuts inte kan ordnas. I dessa fall upprättas ett avtal mellan vårdnadshavare och Sigtuna kommun. Ersättningen utgörs av kilometerersättning enligt kommunens reseavtal.

Vänte- och resetider

Väntetid kan förekomma vid resa med skolskjuts, oavsett om den sker med reguljära kollektivtrafiken, buss eller taxi. Rimlig väntetid avgörs utifrån elevens ålder, mognad och övriga omständigheter i det aktuella fallet.

Restiden till skolan räknas från det att eleven stiger på vid hemhållplatsen till det att eleven är framme vid skolan och tvärtom vid hemresan. Särskild skolskjuts kan användas om restiden med ordinarie linjetrafik är över 60 minuter. Elevens ordinarie schema är utgångspunkt vid bedömning. Förseningar eller inställda turer i den ordinarie linjetrafiken berättigar inte till särskild skolskjuts.

Trafiksäkerhets- och ordningsregler

Kommunen har ansvar för att ordna skolskjuts för de elever som har rätt till det och att se till att skjutsarna sker på ett trafiksäkert och i övrigt betryggande sätt.

Transportören har ansvar för att chauffören har nödvändig kompetens för att utföra skolskjutsuppdraget. Chauffören måste behärska och följa gällande trafikföreskrifter, ha tillräcklig kunskap om elevers eventuella funktionshinder samt känna till och respektera gällande överenskommelser i skolskjutsavtalet angående bland annat sekretess och punktlighet. Rullstolar och andra hjälpmedel ska vara fastsatta enligt gällande regler.

Eleverna ska endast åka med för dem avsedd transport samt sitta ned under färden och använda säkerhetsbälte när sådant finns. Eleverna får inte ha ett ordningsstörande beteende såsom att skrika och störa så att det innebär en trafikfara. Eleverna får inte heller skräpa ner eller skada fordonet in- eller utvändigt.

Det är endast elever som har beviljats skolskjuts som får följa med i fordonet. Vid särskilda behov och efter individuell prövning, kan emellertid vårdnadshavare eller personlig assistent få följa med.

Vårdnadshavaren har ansvar för att se till att eleven finns vid hemhållplatsen på avtalad tid. Skolskjutsen har inte någon skyldighet att vänta på elever som inte finns på uppsamlingsstället/utanför bostaden på utsatt tid. Anges avgångstiden som ett tidsintervall ska eleven finnas på uppsamlingsstället när tidsintervallet börjar, exempelvis om avgångstid för skoltaxi anges mellan kl. 07.05-07.10 ska eleven finnas på uppsamlingsstället senast kl. 07.05. Om eleven är försenad beviljas inte någon extratur och det är vårdnadshavarens ansvar att se till att eleven kommer till skolan.

Vid hemhållplatsen ansvarar vårdnadshavaren för att eleven kommer ombord på/av fordonet på ett betryggande sätt. Vid skolhållplatsen ansvarar skolans personal för att de elever som har skolskjuts kommer av/ombord på fordonet på ett betryggande sätt.

Vårdnadshavare för elever som åker taxi har ansvar för att omgående meddela transportören vid sjukdom eller annan plötslig händelse som innebär ett tillfälligt inställt transportbehov.

Vid oaktsamhet eller misskötsel kan skolskjutsen dras in. Som exempel kan nämnas upprepad försummelse att avboka resor vid frånvaro, om mottagare saknas vid elevens hemkomst eller vid åsidosättande av trafiksäkerhets- och ordningsreglerna.

Om trafiksäkerhets- och ordningsreglerna inte följs har rektor ansvar för att, efter samråd med transportören och vårdnadshavaren, vidta lämpliga åtgärder.

Force majeure

Vid force majeure, exempelvis oframkomligt väglag, naturkatastrofer, arbetskonflikt, krig, mobilisering, beslag, myndighetsbestämmelser, uppror, upplopp, kan skolskjutsen inte garanteras. Någon ersättning för utebliven skolskjuts på grund av force majeure medges inte.

Överklagande

I varje beslut finns en överklagandehänvisning, det vill säga instruktioner om hur den sökande kan överklaga sitt beslut.

Beslut om skolskjuts till anvisad skola överklagas genom förvaltningsbesvär.¹¹ En sådan överklagan innebär att domstolen gör en fullständig överprövning av Sigtuna kommuns beslut där även de skälighets- och lämplighetsbedömningar som kommunen gjort kan bli föremål för prövning.

Beslut om skolskjuts i övriga fall överklagas genom laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725).¹² Vid en laglighetsprövning avgör domstolen om beslutet strider mot någon lag eller författning, till exempel om det har begåtts något formellt fel eller om Sigtuna kommun har överskridit sina befogenheter.

¹¹ 29 kap. 5 § p. 5 skollagen.

¹² 29 kap. 18 § skollagen.